

vilde blive saare vanskeligt for ham at komme i noget virkeligt personligt Bekendtskabsforhold med sin Kredses Befolkning. Men dette er jo igen af allerstørste Betydning, naar Talen drejer sig om Eftersporing og Opdagelse af Forbrydelser og andre Lovovertrædelser, og særlig i det System for Strafferetsplejen, som nu foreslaas, hvor man gaar fra Inkquisitionssystemet over til Anklageprincippet, hvad enten man vil følge dette i højere eller mindre Grad. Ogsaa denne Fordel vil kunne naas, naar man benytter den foreslaaede Fordeling af Forretningerne. — Endelig er der et Moment, som ogsaa fortjener at fremhæves, og det er, at den samlede Pensionsbyrde, som vil komme til at paahvile Statskassen, vil blive væsentlig mindre. Det er klart, at jo færre Forretninger man henlægger til Dommene, et desto ringere Antal af Dommere vil være i Stand til paa fyldestgørende Maade at udføre disse Forretninger. Nu er Forholdet det efter Grundloven, at naar en Dommer afskediges, hvilket kun kan ske mod hans Ønske, naar han har fyldt 65 Aar, gaar han at med sin fulde Embedsindtægt som Pension. Jo flere Dommere der er, desto flere Gange vil det Tilfælde indtræde, at en Dommer, der har fyldt 65 Aar, maa afskediges og altsaa afskediges med sin fulde Embedsindtægt som Pension. Har man derimod færre Dommere, saa faa Dommere som muligt, saa følger ogsaa deraf, at Udgiften til Pensionering vil for Statskassen blive væsentlig mindre end ellers.

Medens denne Ændring i Kommissionens Lovforslag paa mange Maader og paa mange Steder griber meget dybt ind i de to førstnævnte Lovforslag, altsaa i Lovforslaget om Domstolenes Organisation og i Lovforslaget om den borgerlige Retspleje eller i første og anden Bog af det nu foreliggende Lovforslag, saa findes der, saa vidt jeg skønner, ellers ikke i disse to første Bøger gennemgribende Ændringer af Kommissionens Forslag. Jeg regner saaledes ikke til gennemgribende Ændringer, at det er foreslaaet at ophæve Institutionen: ekstraordinære Højesteretsdommere. Man har ment, at da det jo er og har vist sig at være ganske overordentlig sjældent, at der er Anledning for Højesteret til at hidkalde nogen af de ekstraordinære Højesteretsdommere, saa vil der, naar man gaar til en hel Forandring af Retsplejen, ikke være nogen Grund til at opretholde denne Institution, saa meget mindre som Forholdet hidtil gennemgaaende eller i alt Fald

meget hyppig har været, at disse Stillinger som ekstraordinære Højesteretsdommere ere blevne beklædte med administrative Embedsmænd, hvilket ikke ret vel vil passe, naar man netop søger at gennemføre en Adskillelse af Retsplejen og Administrationen. Dette Forhold er nu i Lovforslaget foreslaaet ordnet saaledes, at i de Tilfælde, hvor der i Højesteret ikke er det tilstrækkelige Antal Dommere til at dømme i den paagældende Sag, skal Højesteret fra en af Landsretterne tilkalde det fornødne Antal Landsdommere. — Jeg anser det heller ikke for at være nogen særlig gennemgribende Ændring i Kommissionens Forslag, at dette Lovforslag frembyder en anden Inddeling af Landet mellem de to Landsretter. Kommissionen havde foreslaaet, at under Landsretten i Kjøbenhavn skulde kun ligge Sjælland og de derved nærmest liggende Øer, medens der under den jyske Landsret, som skulde have sit Sæde i Aarhus, skulde høre ikke blot Jylland, men ogsaa Fyn og de dertil hørende Øer. Det foreslaas nu at bibeholde den nuværende territoriale Inddeling, saaledes at der under Kjøbenhavns Landsret eller, som den foreslaas kaldet, den østre Landsret, falder baade Sjælland, Lolland-Falster og Fyn med tilhørende Øer og under den jyske Landsret eller, som den kaldes, vestre Landsret falder alene Jylland med tilhørende Øer, og saaledes, at Landsretten faar sit Sæde paa det gamle Sted for Overretten i Jylland, nemlig Viborg. — Heller ikke regner jeg det for nogen særlig gennemgribende Ændring, at der i Lovforslaget til en vis Grad er tillagt de Underretssagførere, som give Møde for Retten i Tiden fra 1. November i Fjor indtil denne Lovs Ikrafttræden, en Adgang til at procedere i Landsretssager. Eller at Lovforslaget foreslaar at indføre i Smaasager paa Landet, Sager under 40 Kr., en ny Institution kaldet Kommunedommere. Jeg siger, at jeg tror, at heller ikke dette sidste kan betegnes som nogen meget gennemgribende Ændring i Kommissionens Forslag. Thi ved de Afgørelser, som træffes af disse Kommunedommere, vil ingen, som ønsker at faa en Afgørelse af de almindelige Dommere eller at appellere sin Sag, i mindste Maade blive afskaaren deraf, idet disse Kommunedommere, om end det i Formen er Dommere, der afsige Domme, dog nærmest ville komme til at virke som en Art med offentlig Myndighed udrustede Raadgivere til trættende, maa-ske i mange Tilfælde trættekære Parter,